

SISARUSSUHTEIDEN TUKEMINEN UUSPERHEESSÄ - Pienryhmämalli

Hankeraportti 2015

Mira Määttänen ja Minna Niskanen

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
2	TEORIATAUSTAA UUSPERHEEN SISARUSSUHTEISTA.....	2
2.1	Sisarussuhteet.....	2
2.2	Sisarussuhteet uusperheessä.....	3
2.3	Roolit uusperheessä.....	4
3	SISARUSRYHMÄ.....	6
3.1	Eroryhmä sisaruksille.....	6
3.2	Sisaruryhmä uusperheen lapsille.....	11
4	JOHTOPÄÄTÖKSET.....	14
	LÄHTEET.....	16
Liite 1	Kirjoja lapsille ja nuorille vanhempien eroon ja uusperheisiin liittyen	

1 JOHDANTO

Työyhteisössämme on uusperheneuvojakoulutuksen käyneitä työntekijöitä. He ovat keskittyneet omissa hankkeissaan uusperheen vanhempien näkökulmaan. Meille oli alusta asti selvää, että tahdomme keskittyä lasten näkökulmaan, koska se tukisi parhaiten työyhteisömme osaamista.

Kevään 2015 aikana pääsimme työssämme vetämään ja suunnittelemaan eroryhmän sisaruksille. Kevään aikana uusperheneuvojakoulutuksessa käsiteltiin uusperheen sisarusten rooleja ja asemaa perheessä. Nämä yhdessä vahvistivat ajatustamme tehdä hanke nimenomaan tukemaan uusperheen sisarusten välisiä suhteita.

Hankeraportissa tarkastelemme teoreettista näkökulmaan uusperheen sisarusten suhteista. Lisäksi esittelemme jo tehdyn sisarusten eroryhmän sekä uuden muokatun suunnitelman uusperheen sisarusryhmästä. Ryhmä on suunniteltu helposti muokattavaksi eri ryhmien tarpeisiin.

Hankkeen tavoitteet ovat positiivisten kokemusten tarjoaminen sisaruksille ja sitä kautta lisätä luottamusta ja läheisyyttä uusperheen sisarusten välillä. Ryhmä mahdollistaa myös turvallisen ympäristön ja ajan vaikeampien asioiden käsittelyyn. Tavoitteena on tukea ja vaalia lasten keskinäisiä suhteita sekä selkiyttää ja vahvistaa jokaisen muuttuvia rooleja uusperheessä. Näiden avulla pyritään vahvistamaan perhesuhteita.

2 TEORIATAUSTAA UUSPERHEEN SISARUSSUHTEISTA

Perheen määrittely voi tapahtua yhdessä asumisen ja biologisten siteiden lisäksi myös eri perustein. Tutkimusten perusteella lasten puheista voi nähdä neljä erilaista määritelmää perheestä. Ensimmäisen määritelmän mukaan näistä on perhe, jossa kaikki perheenjäsenet asuvat yhdessä. Toisena perheeseen voivat kuulua kaikki yhdessä asuvat mutta myös muualla asuva biologinen vanhempi sekä hänen mahdollinen uusi puoliso sekä hänen perheen jäsenet. Kolmantena määritelmänä perheeseen voi kuulua alkuperäinen biologinen perhe tai neljäntenä se voi olla jatkuva prosessi, jossa perheeseen kuuluvat ihmiset voivat vaihdella.

Perhesuhteet eivät ole välttämättä itsestäänselvyyksiä tai pysyviä, vaan ne voivat muuttua uusperheen arjen käytännöissä. Uusperheen perheytyminen on kaiken kaikkiaan monivaiheinen prosessi, jossa lapsella itsellään on tärkeä rooli suhteiden määrittäjänä. (Raittila ja Sutinen 2008, 12-13; Ritala-Koskinen 2001, 176-177.)

2.1 Sisarussuhteet

Sisarussuhteet ovat usein pidempiä kuin mikään muu ihmissuhde ja niiden laadulla on väliä. Sisarussuhteet muovaavat lapsuutta ja sitä, millainen aikuinen lapsesta varttuu. Sisarussuhteissa ei vaikuta ainoastaan vain se, miten kukin sisar suhtautuu itseensä tai toiseen, vaan myös siitä, kuinka vanhemmat suhtautuvat jokaiseen lapseen. Vaikutusta on myös sillä, millaisena lapsi uskoo muiden häntä pitävän sekä sillä, kuinka hän kokee tullessa kohdelluksi. (Parker ja Stimpson 2004, 8,12.)

Ihmissuhteet eivät ole samanlaisia, tämä pitää paikkansa niin aikuisten kuin lasten välisissä suhteissa. Tärkeintä on, että jokainen perheen jäsen tulee huomioituksi, rakastetuksi ja kokee itsensä arvokkaaksi perheessä. Vahvojen perhesuhteiden muodostuminen vaatii aikaa. Lasten tulee saada viettää aikaa yhdessä vanhempien kanssa sekä perheenä että yksin vanhemman kanssa. Vanhemman antama huomio ja positiivinen palaute

on lapsen suurin kannustin ja motivoija. Ne lisäävät lapsen itsetuntoa ja sitä kautta sisarusten keskinäistä huomioimista. (Parker ja Stimpson 2004, 52,84.)

2.2 Sisarussuhteet uusperheessä

Uusperheen sisarussuhteita on tutkittu varsin vähän. Ritala-Koskisen (2001, 33) mukaan tämä on voi johtua siitä, että uusperheessä on kyse ennen kaikkea aikuisten toimesta tapahtuvista perhesuhteiden muutoksista ja lapsiin liittyvät haasteet on nähty olevan lapsen ja uuden aikuisen suhteessa. Lasten oletetaan luovan suhteita luontaisesti ja tulevan toimeen muiden kanssa, koska ovat lapsia.

Sisarussuhteita eriteltäessä ne voidaan jaotella kolmeen ryhmään.

1. Täyssisarukset (Yhteiset biologiset vanhemmat)
 2. Puolisisarukset (Toinen biologisista vanhemmista yhteinen)
 3. Uussisarukset (Ei yhteisiä biologisia vanhempia)
- (Ritala-Koskinen 2001, 33.)

Tutkimuksista hyvän sisarussuhteen laadusta on luettavissa läheisyys. Uusperheissä sisarussuhteet on usein todettu vähemmän läheisiksi kuin muissa perhetyypeissä, tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että uusperheen sisarussuhteet olisivat vihamielisiä tai negatiivisia. Uusperheen sisarussuhteiden laatuun vaikuttavat tekijät ovat usein samoja kuin muiden sisarussuhteiden kohdalla. Kuten ikä, sukupuoli, jaetut kokemukset, molemminpuolisesti palkitsevat kokemukset ja riippuvuudet. Haasteita koetaan tulevan siitä, että uusperheen vanhemmat kohtelevat eri lapsia eri tavoin. Ongelmat eivät ole seurausta niinkään sisarusten välisistä ongelmista. Lapset saattavat myös heitä yhdistävissä asioissa liittoutua keskenään uusperheen vanhempia vastaan. (Ritala-Koskinen 2001, 34.)

Lapsen uusperheeseen sopeutumiseen vaikuttaa lapsen ikä uuden perheen muotoutumisen hetkellä sekä myös ikä biologisten vanhempien eron hetkellä, lapsen oma sukupuoli ja puoli vanhemman sukupuoli. (Ritala-Koskinen 2001, 37.) Merkityksellistä on lisäksi Uusparin parisuhteen kehittäminen vahvemmaksi, biologisen vanhemman ja lapsen suhteen tukeminen sekä rakentavan suhteen luominen puolivanhempaan sekä uusiin sisaruksiin. (Waris, Luento)

Uusperheen sisarussuhteille on ominaista, että ne näyttäytyvät monenlaisina suhteina arjen toiminnassa. Lasten suhde uussisaruksiinsa voi muodostua hyvin eri tavoin, jos heillä ei ole yhteistä kokemushistoriaa kovinkaan pitkältä ajalta. Toisilleen ennestään vieraista lapsista ei välttämättä tule toisilleen sisaruksia vanhempien parisuhteen myötä. Jaettu biologinen tausta on merkittävä yhdistävä tekijä sisaruksilla, asuvat he sitten erillään tai samassa taloudessa, myös puolisisaruksia, joilla toinen vanhempi on sama. Toisaalta uusperheen sisarusten keskinäisillä suhteilla ei ole samanlaisia rooleja, velvoitteita ja pakkoja kun biologisilla sisarusuhteilla. Tämän vuoksi ne ovat vapaita muotoutumaan eri tavoin. (Ritala-Koskinen 2001, 162-163.)

2.3 Roolit uusperheessä

Roolit ovat osa sosiaalisia rakenteita ja niiden oppiminen on sopeutumista yhteiseen elämään muiden kanssa. Omaan rooliin vaikuttaa se, millaisia ajatuksia toiset sanovat ääneen, kuin myös se mitä olettaa muiden odottavan. Rooli kertoo omasta asemasta yhteisössä ja lisää ymmärrystä siihen kuka on, kun tietää asemansa yhteisössä. Eri perheen jäsenillä saattaa olla vastakkaiset käsitykset siitä, mikä on uuden perheen jäsenen asema. Roolijaot helpottuvat iän ja ajan myötä. (Raittila ja Sutinen 2008, 26-27.) Roolit vaikuttavat tapamme reagoida ja käyttäytyä. Oma tapa toimia voi olla seurasta jo varhain omaksutuista rooleista, kuten esikoisen tai kuopuksen roolista. (Kaulio ja Svennevig 2006, 34.)

Uusperheessä lapsen rooli on usein muuttuva. Perheen kriisitilanteessa lapsi on saattanut joutua aikuisen rooliin. Tällöin uusperhe voi olla myös mahdollisuus palauttaa lapsi lapsen paikalle perheessä. Myös esikoisen, keskimmäisen tai kuopuksen rooli voi olla muuttuva. Lapsen rooli voi olla esimerkiksi toisessa kodissa kuopus ja toisessa keskimmäinen. Tämä voi olla lapselle sekä haaste että mahdollisuus. Haasteena voi tulla perheen sisäiset liittoumat. Parhaimmillaan uusperheessä kasvaminen voi antaa hyvät mahdollisuudet lapselle harjoitella ihmissuhdetaitoja erilaisen roolien kautta. (Waris, luento)

3 SISARUSRYHMÄ

Järjestimme keväällä 2015 erovaihetta käyvän perheen 4 ja 6 -vuotiaille sisaruksille sisarusryhmän. Tuolloin ajatuksena oli, että sisarusryhmä tulisi osaksi uusperheneuvojakoulutuksen hanketehtävää. Suunnittelimme eroryhmän sisällön itse, perheneuvolaa konsultoiden, josta saimme hyviä vinkkejä. Eroryhmässä toteutuneet kysymykset ja toiminnallinen peli tehtiin ryhmää varten. Pelissä olevat Lupan korttikysymykset ovat mukailtu pitkälti Perheneuvolasta saamiemme Okko-oravan kysymysten pohjalta. Kevään kuluessa ja ryhmän vetämisen jälkeen meillä kummallakin heräsi kiinnostus sisarusuhteisiin ja kuinka ne näyttäytyvät uusperheen arjessa. Näimme tärkeäksi kehittää ryhmää jatkossa palvelemaan enemmän uusperheen sisarusuhteita. Tässä luvussa on esitelty eroryhmän lisäksi myös suunnitelma uusperheen sisarusryhmälle.

3.1 Eroryhmä sisaruksille

Tapaamisia perheen ja sisarusten kanssa oli yhteensä 8 kevään 2015 aikana. Tapaamisista 4 oli varsinaista sisarusryhmään liittyviä tapaamisia, 2 vanhempien ja 2 koko perheelle tarkoitettuja. Tapaamiset aloitimme vanhempien tapaamisella, jolloin kerrottiin vanhemmille ryhmän sisällöstä ja tarkoituksesta. Toimme myös esille näkökulmaa, että lasten kannalta on tärkeää saada vanhemmilta lupa ryhmään osallistumiseen ja vanhempien eroon liittyvistä asioista puhumiseen, mutta myös puhumiseen yli-päättään.

Toinen tapaamisista on perheen yhteinen tapaaminen, jossa vanhemmat selkeästi ilmaisivat lapsille pitävänsä ryhmään osallistumista hyvänä ajatuksena ja sitä, että lapsilla on joku paikka, jossa voivat turvallisesti keskustella mieltä askarruttavista asioista.

Sisarusryhmän tapaamisten sisältö (4x): Jokaisella tapaamisella söimme välipalan ja sisarukset piirsivät kalenteriin päivän kuvan. Lisäksi jokai-

sella kerralla luimme lopuksi sadun kirjasta Satulaivan matkassa. Ensimmäisellä kerralla pohdimme ryhmälle nimen, jonka sisarukset saivat keksiä. Teimme myös yhteiset säännöt, joita kertosimme joka kerralla. Vaihdoimme aina kuulumiset välipalan aikana. Mukana oli maskottikoira Luppa. Luppa osallistui jokaiseen tapaamiseen ja Sisarukset toivat kotoaan omia pehmolelujaan Lupan kaveriksi.

Ryhmän tapaamiset:

1. Ensimmäinen tapaaminen: Perhepiirustukset

Tehtävänä oli piirtää kahdelle paperille. Ensimmäiselle tehtiin koti, jossa on asunut ennen eroa. Toiselle paperille piirrettiin koti eron jälkeen. Piirtämisen ohessa kävimme keskustelua erosta ja eri kodeista. Ensimmäisellä kerralla olimme varanneet aikaa enemmän tutustumiseen.

2. Tapaaminen: Lupan (huoli) kysymykset

Toisella tapaamisella kävimme läpi Lupan huoli kysymyksiä ja kävimme keskustelua niiden avulla. Myös maskottikoira Luppa kertoi omia kokemuksiaan.

1. Vanhemmilla oli niin paljon riitoja, ettei kenelläkään enää ollut hauskaa.
2. Lupasta tuntui kurjalta, kun isältä ei voinut kysyä asioita, koska hän ei ole paikalla. Luppa olisi yhtenä päivänä tarvinnut isän apua pyörän korjaamiseen, mutta se ei onnistunut, koska isä oli omassa kodissaan.
3. Eräänä iltana Lupan vanhemmat istuivat kodin lähellä ja puhuivat ihan ystävällisesti toisilleen. Luppa toivoi, että jospa he sittenkin muuttaisivat mielensä ja menisivät uudelleen yhteen.
4. Äiti haukkui isää ja isä äitiä. Luppa ei tiennyt mitä ajatella. Hän tiesi hyviä juttuja niin isästä kuin äidistä.

5. Luppa oli joskus huolissaan, kuinka isä oikein pärjää yksin kotona.
6. Kun vanhemmat erosivat, Luppa ei aluksi tiennyt mitä tapahtuu. Lupan mielestä vanhempien pitää selittää lapsille miksi he eroavat.
7. Luppa näki, että äitiä itketti usein. Luppa mietti, miten voisi lohduttaa äitiä.
8. Luppa ajatteli, että minulla on paljon kavereita ja aikuisia, jotka pitävät minusta huolta. Kyllä minä olen aika reipas koira, vaikka isä ja äiti erosivat.

3. Tapaaminen: Toiminnallinen rata

Erilaisia kysymyksiä, joista osa oli vanhempien eroon ja kahdessa kodissa asumiseen liittyviä kysymyksiä. Sekä osa oli toiminnallisia tehtäviä ja osa kevyitä peruskysymyksiä. Alla esimerkkejä kysymyksistä ja tehtävistä, joita pelissä on.

Peruskysymyksiä:

- Lempivärimini on?
- Tykkään...
- Kesällä on kiva...
- Haluan olla isona?
- Kivoin leluni on?
- Harrastan?
- Minusta on mukavaa?

Eroon liittyviä kysymyksiä:

- Mitä hyvää on vanhempien erossa?
- Oletko puhunut kenenkään kanssa vanhempien erosta?
- Eron jälkeen sukulaiset... (oletteko puhuneet kahdesta kodista?)

- Toivoisin äidiltä eron jälkeen.
- Missä tarvitsen apua eron jälkeen?
- Minua mietityttää erossa?
- Kun minulle tulee ikävä toista vanhempaa?
- Eron jälkeen kotini on...
- surullisinta vanhempien erossa oli?
- eron jälkeen toivon?
- kuulin vanhempien erosta?

Toiminnallisia tehtäviä:

- Kurkota alas ja laske varpaasi
- Tee kuperkeikka
- Taputa käsiä yhteen pään päällä viisi kertaa
- Halaa itseäsi
- Piirrä ilmaan aurinko
- Leiki nukkuvaa karhunpentua
- Etsi huoneesta punainen esine
- kävele takaperin viisi askelta

4. Tapaaminen: Kehonkuva pahville

Viimeisellä lasten tapaamisella piirsimme sisarusten kehon kuvat pahville ja pohdittiin yhdessä kummankin lapsen taitoja ja hyviä ominaisuuksia. Myös sisarukset pohtivat toisten taitoja. Kertasimme myös mitä tapaamisilla oli tehty ja juteltu. Sisarusten suosikkijuttu tapaamisilla oli kolmannen kerran toiminnallinen peli.

Sisarusten tapaamisten jälkeen (6. tapaaminen) tapasimme vielä kerran vanhempia. Tällä tapaamisella kerroimme mitä lapset olivat ryhmässä tuottaneet. Kävimme keskustelua myös sellaisista asioista, joista oli tärkeä puhua aikuisten kesken. Viimeisellä eli seitsemännellä tapaamisella läsnä oli koko perhe. Lapset saivat esitellä ryhmässä tehdyt omat piirustukset ja tuotokset itse vanhemmille. Ajatuksena oli myös käydä keskustelua vanhempien ja lasten kesken, jos joku asia oli vielä jäänyt mieltä askarruttamaan. Viimeisellä tapaamisella myös sanoitimme ryhmän loppuksen.

3.2 Sisarusryhmä uusperheen lapsille

Lähdimme kehittämään sisarusten eroryhmän pohjalta uutta ryhmäsabluunaa uusperheiden sisarusryhmille. Tapaamisten määrä on sama, mutta ryhmän sisältö eroaa hieman toisistaan. Uutta uusperheen sisaruksille tarkoitettua sabluunaa on toiminnallisen pelin osalta tarkoitus käyttää 5.11.2015 uusperheille suunnitellussa iltatapahtumassa, jossa vanhempien luentojen rinnalla toimii lasten toiminnallinen osuus. Lisäksi tiimmimme perhetyöntekijät ovat ottaneet uusperheeseen liittyvät kortit työkentelynsä tueksi asiakastilanteisiin. Esittelemme seuraavassa uusperheen sisaruksille suunnitteleme mallin.

Ryhmän tapaamiset:

1. Tapaaminen: kaksi kotia –piirustukset

Tehtävänä on piirtää ne kodit, joissa lapset asuvat. Piirustuksiin voi ruksata lempipaikkansa molemmissa kodeissa. Halutessaan lapsi voi piirtää myös pihaa tai muita tärkeitä asioita koteihin liittyen. Piirtämisen jälkeen keskustelemme kuvista.

2. Tapaaminen: Lupan (huoli) kysymykset

Lupan huolikysymyksillä tavoitteena on antaa lapsille mahdollisuus auttaa Luppaa ja jakaa kokemuksia uusperheeseen liittyvissä kysymyksissä. Lapset voivat esittää myös kysymyksen Lupalle.

1. Luppa miettii, mikä auttaa kun on huolia? Kenelle Luppa voi kertoa huolistaan?
2. Luppa oli joskus huolissaan kuinka isä ja äiti pärjäävät eri kodeissa?
3. Luppaa huolestuttaa kuka huolehtii hänen asioistaan, koska aikuisia on useampi hänen elämässään?

4. Luppaa välillä harmittaa kun ei voi olla kahdessa kodissa yhtäikaa?
5. Luoppa pohtii, mitä tehdä kun ei voi kysyä, kun tulee jotain asiaa ja sisko tai veli ei ole paikalla?
6. Luppa miettii, miten ikävää voi helpottaa?
7. Luppa ajatteli, että minulla on paljon sisaruksia ja aikuisia, jotka pitävät minusta huolta. Kyllä minä olen aika reipas koira, vaikka isä ja äiti eivät enää yhdessä.
8. Mitä tahtoisit kysyä tai kertoa Lupalle?

3. Tapaaminen: toiminnallinen rata

Toiminnallinen rata uusperheryhmässä on muuten samankaltainen peli kuin eroryhmässä, mutta olemme muuttaneet kysymyksiä uusperhe tilanteeseen sopivaksi. Muutetut kysymykset keskittyvät sisarussuhteiden vahvistamiseen ja kahdessa kodissa asumiseen. Loput kysymykset ovat toiminnallisia tehtäviä ja osa kevyitä peruskysymyksiä. Toiminnalliset ja kevyet peruskysymykset ovat samoja kuin edellisessä kappaleessa esitellyssä sisaruseroryhmässä, joten niitä emme tässä uudestaan esittele. Alla on esimerkkejä uusperhekysymyksistä. Kysymyksistä voi valita ryhmälle sopivat.

Uusperheen tilanteeseen liittyviä kysymyksiä:

- Toivoisin sisaruksilleni...
- uusperheen kanssa olemme yhdessä...
- Toivoisin perheelleni...
- Uusien sisarusten mielestä minä...
- Kahdessa kodissa asumisessa on hyvä se, että...
- Kun minua mietityttää joku asia...
- Äidin puoliso...
- Isän puoliso...
- Uusperheeni...
- Kahdessa kodissa asumisessa on hankalaa..

- Minun perheeseeni kuuluu...
- Sisko/Veli auttaa minua...
- Minusta on kiva leikkiä...
- Isän kodissa/Äidin kodissa...
- Lempipaikkani kodissa/kodeissa on...
- Sisarusten kanssa on mukavaa...
- Tärkeistä asioista meidän perheessä päättää...

4. Tapaaminen: kehonkuva pahville

Tehtävänä on piirtää oma kehon kuva paperille. Piirtämisen jälkeen pohditaan omia vahvuuksia sekä lisäksi sisarusten vahvuuksia. Vahvuudet kirjataan oman kuvan viereen. Tavoite on tehdä näkyväksi sisarusten ajatuksia toisistaan. Lisäksi tavoitteena on tehdä näkyväksi omat vahvuudet, joista auttavat muutostilanteissa.

4 JOHTOPÄÄTÖKSET

Sisaruksille suunnatun eroryhmän kautta ymmärsimme miten olennaista on tukea sisarusten välisiä suhteita ja kuinka vähän sitä voimavaraa on hyödynnetty työskentelyssä uusperheiden, eroperheiden kuten myös ydinperheiden eri elämän tilanteissa. Huomasimme, kuinka paljon sisarusten välisten suhteiden tukemisen kautta voidaan vahvistaa heidän roolejaan ja paikkaansa uudessa elämäntilanteessa. Sisarusten välisten suhteiden tukeminen jää helposti vähemmälle, kun keskitytään vanhempiin.

Hankeraporttia kirjoittaessamme huomasimme, että uusperheen sisarus-suhteisiin liittyen on todella vähän kirjallisuutta ja tietoa. Kirjallisuutta löytyy jonkin verran uusperheisiin liittyen, jolloin huomio on usein koko perheessä ja vanhempien välisissä suhteissa.

Hankkeen tekemisen aikana meille korostui erityisesti sisarussuhteiden tukemisessa tiettyjä asioita. Ajattelemme, että läheisyyden tukeminen ja siihen kannustaminen auttaa uusperheen muodostumisessa ja perheen vahvistumisessa. Erittäin tärkeäksi näemme myös oman roolin vahvistamisen ja sitä kautta toisen hyväksymisen yksilönä osana perhettä. Tämä tukee myös luottamuksen syntymistä. Luottamus ei synny automaattisesti, vaan konkreettisen tekemisen sekä tuntemisen kautta, jotta luottamus voi kasvaa ja kehittyä.

Olennaista perheytyymisen kannalta on myös yhdessä tekeminen ja yhdessä oleminen sekä uudet yhteiset perinteet uusperheenä. Uudet perinteet vahvistavat ja sitovat perhettä yhteen sekä rakentavat vuorovaikutussuhteita.

Ryhmää vetäessämme yllätyksenä meille tuli, kuinka tärkeä rooli Luppa oli ryhmän sisaruksille. Lapset olivat ensimmäisenä maininneet Lupan vanhemmilleen sekä toivat mukana oman pehmolelun Lupalle kaveriksi. Lapset myös tervehtivät halaten Luppaa joka kerralla.

Ryhmän onnistumisen ja luottamuksen rakentumisen kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että lapsilla on vanhempien lupa puhua ja käsitellä asioita. Tästä on hyvä keskustella yhteisellä tapaamisella ennen ryhmän alkua. Ensimmäisellä tapaamisella käydyt pelisäännöt lisäävät turvallisen ilmapiiirin luomista. Ryhmässä vahvistui käsitys siitä, että vaikeista asioista puhuminen ja niiden käsittely on lapselle helpompaa tekemisen lomassa. Lupan kautta lasten oli myös helpompi sanottaa vaikeita tunteita.

Toiminnallinen peli tehtiin alun perin alle kouluikäisille lapsille, mutta se sopii muokattuna myös kouluikäisille ja sisarusryhmälle jossa on eri ikäisiä lapsia. Peliä testattiin eroryhmän lisäksi myös koulun toiminnallisessa vanhempainillassa, jossa se sai hyvän vastaanoton.

Työskennellessä uusperheiden kanssa olisi hyvä muistaa ja huomioida jokaisen rooli ja sen merkitys uusperheessä. Uusperheen perheytyymisen kannalta jokainen perheenjäsen ja heidän väliset suhteensa ovat tärkeitä. Vaikka uusperheen lapsen koti voi vaihtua ajoittain, niin tunne perheeseen kuulumisesta vahvistaa läheisyyden ja hyväksymisen kokemusta.

*“Ruiskaan aina hyvää yötä sinulle”,
sanoi Nasu Puhille.
“Mutta meidän asumme metsän eri laidoilla.”
“Juuri siksi. Silloin tuntuu, että olisit lähellä.”*

LÄHTEET

Kaisa Raittila ja Päivi Sutinen. Huonetta vai sukua, Elämää uusperheessä. Karisto oy Hämeenlinna 2008.

Aino Ritala-Koskinen. Mikä on lapsen perhe? Tulkintoja lasten uusperhesuhteista. Akateeminen väitöskirja, Tampereen yliopisto 2001.

Pirkko Waris. Luento uusperheneuvojakoulutus Turussa. Toukokuu 2015.

Pia Kaulio ja Hanna Svennevig. Sisaruus, rakkautta, vihaa, katkeruutta. Karisto oy, Hämeenlinna 2006.

Jan Parker ja Jan Stimpson. Sisarussuhteet kilpailua ja rakkautta, Otavan kirjapaino oy, Keuruu 2004.

Liitteet merkitään omalla tyyllillään:

Liite 1

LIITTEEN OTSIKKO

Liite-sivulle ei tule alareunan sivunumerointia.